

Samenvatting advies Stichting Wageningse Eng over een beleidslijn voor opslag- en schuilgelegenheden

In deze notitie heeft de Stichting Wageningse Eng (SWE) een voorstel uitgewerkt voor mogelijk beleid voor opslag- en schuilgelegenheden op de Wageningse Eng. Het accent ligt op het onderzoek naar de juridische mogelijkheden voor het tijdelijk toestaan van nieuwe bebouwing, met in acht name van de landschappelijke en cultuurhistorische waarden.

De prangende behoefte bij de gebruikers en eigenaren op de Wageningse Eng vormt de aanleiding voor de SWE om te onderzoeken of het mogelijk is om een beleidslijn vast te stellen die aangeeft hoe behoefte en waarden zich met elkaar kunnen verenigen.

Met deze ambitie in het achterhoofd is in het kader van het onderzoek voor de beleidsnotitie gewerkt aan een definitie van de verschillende typen opslag- en schuilgelegenheid voor de verschillende functies. Ook zijn de bestaande opslag- en schuilgelegenheden op de Wageningse Eng (circa 200) geïnterviewd. Vervolgens is per functie de behoefte in beeld gebracht op basis van onderzoek, inspraakreacties, overleg en werkconferenties.

Ook is het beleid van Rijk, provincie en gemeente Wageningen in beeld gebracht en zijn de visie van SWE en Territoriale Adviescommissie Wageningse Eng (TAWE) beschreven. Deze analyse leert dat de landschappelijke kwaliteiten van de Wageningse Eng breed worden onderschreven. En dat deze kwaliteiten die gebonden zijn aan duurzame (economische) activiteiten op de Wageningse Eng de ruimte voor opslag- en schuilgelegenheden stevig inperken. Vooral de bepalingen die voortvloeien uit het Nationaal Landschap Veluwe leiden tot beperkingen voor de aanleg van opslag- en schuilgelegenheden.

Op basis van deze beleidsanalyse, gesprekken met de gebruikers en toetsing bij de omgeving, zoals de Raad van Advies van de SWE, de gemeente Wageningen, de klankbordgroep Milieu en de TAWE komen wij tot het volgende advies:

- Voor volkstuinders wordt voorgesteld te volstaan met de bestaande mogelijkheden voor het realiseren van gereedschapsbergingen. De SWE is van oordeel dat de volkstuinen een belangrijke expressie zijn van de kwaliteit en waardering van de Wageningse Eng als uitloopgebied van Wageningen. De toename van het areaal aan volkstuinen zien wij als een natuurlijke ontwikkeling. Nieuwe complexen die nog niet formeel zijn aangewezen mogen wat de SWE betreft worden gelegaliseerd, onder voorwaarde dat de verhuurders van deze complexen de hand houden aan het bewaken van de landschappelijke kwaliteiten en dus het groen beperken tot de wettelijk toegestane hoogte.
- Voor de bestaande (maatschappelijk) ondernemers wordt voorgesteld deze ruimte te bieden op hun huidige locatie. Daarbij geldt als voorwaarde dat deze ondernemers een aantoonbare bijdrage leveren aan het behoud en de waardering van de Wageningse Eng. Die maatschappelijke verantwoordelijkheid reikt verder dan de investering in het eigen bedrijf.

- Voor de opslag- en schuilgelegenheden voor dieren hebben wij geen generieke oplossing bereikt. Het eventuele oprichten van opslag- en schuilgelegenheden voor dierhouders blijft daarmee een zaak van individuele aanvraag en toetsing. Daarbij zien wij twee mogelijk kansrijke aanpakken:
 1. Aanvragen voor het oprichten van schuilgelegenheden binnen een zone van 5 meter nabij structuurbepalende beplanting zijn, afhankelijk van ontwerp en locatie van de schuilgelegenheid, mogelijk landschappelijk inpasbaar.
 2. Een ontwerp waarbij de schuilgelegenheid grotendeels ondergronds wordt aangelegd. Hierbij geldt als voorbehoud dat het dan mogelijk moet zijn om lokaal af te wijken van de archeologische beschermde status van het bodemprofiel. Wij verzoeken de gemeente Wageningen om dit punt verder te verkennen en daarover een conclusie te trekken.

De SWE is er ondanks alle inspanningen niet in geslaagd om de door de dierhouders gewenste ruimte te creëren. Het blijkt buitengewoon lastig om schuilgelegenheden en landschappelijke kwaliteiten op alle punten te verbinden. Toch zijn er wellicht meer creatieve oplossingen denkbaar, zoals gemeenschappelijke voorzieningen. Wij adviseren de paardenhouders en de gemeente Wageningen daar samen het initiatief in te nemen. Daar waar nodig kunnen wij als SWE een dergelijk traject ondersteunen.

Wij zijn er geen voorstander van om de beschikbare mogelijkheden vast te leggen via een wijziging van het recent vastgestelde bestemmingsplan buitengebied. De SWE is voorstander van maatwerk en geeft de voorkeur aan individuele toetsing. De beleidslijn dient de omgeving wel duidelijkheid te verschaffen waar een aanvraag aan moet voldoen om kans van slagen te hebben.

Een punt van aandacht is het traject van handhaving. Wij constateren dat bij een groot deel van onze omgeving de zorg bestaat dat de beleidslijn nieuwe ontwikkelingen toestaat, terwijl de oude illegale voorzieningen ongemoeid worden gelaten (of mogelijk zelfs op termijn worden gelegaliseerd). Daarmee zou het aantal gebouwen op de Eng alleen maar toenemen en dat komt het draagvlak voor nieuw beleid niet ten goede. De SWE vindt het van belang dat de gemeente en de eigenaren/gebruikers proberen om ook voor dit dilemma een oplossing te vinden. Misschien ligt daar wel een nieuw aanknopingspunt om tot een gedragen oplossing te komen, bijvoorbeeld via een ruimte voor ruimte regeling. Onze ideeën zijn uitgewerkt in hoofdstuk 5 'Samenwerking'.

Met dit advies draagt de SWE het stokje voor het ontwikkelen van beleid voor opslag- en schuilgelegenheden op de Wageningse Eng over aan de gemeente Wageningen. De gemeente Wageningen zal uiteindelijk de politieke afweging moeten maken of er een aparte beleidslijn komt en hoe deze wordt vorm gegeven. Wij hopen dat dit advies de gemeente in staat stelt om samen met de omgeving beleid te ontwikkelen dat recht doet aan de waarden en gebruikers van de Eng. Wij zullen die ontwikkelingen op de voet volgen en daar waar nodig (re)ageren en ondersteunen.